

Seat No	
------------	--

MA (Sociology) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023

Sociology (Compulsory) Paper-I

RMSOC12101: Research Methodology in Sociology

Day and Date: Thursday, 21/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 is the characteristics of hypothesis.
A) Observation B) Fraud C) Clarity and related to theories D) None of these
- 2 Possible explanations of events in the study subject.....
A) Hypothesis B) Theory C) Facts D) Observation
- 3 If the probability of each unit being included in the sample cannot be predicted from the population, it is called a method. A) Probability sampling B) Non-probability sampling C) Straight random sampling D) Stratified random sampling
- 4 Sampling method started inTh century. A) 18th B) 17th C) 19th D) 20th
- 5 Micro and deep study of a single element is done in this method.
A) Interview B) Observation C) Case Study D) Schedule
- 6 Which of the following terms best describes a fact that was originally collected by a different person for a different purpose at an earlier time? A) Primary facts B) Secondary facts C) Experimental facts D) Field records
- 7 Open-ended questions mainly provide ---- facts.
A) Confirmatory facts B) Qualitative facts C) Predictive facts D) None of above
- 8 What is the main feature of correlation analysis?
A) Correlation between variables B) Variance between variables C) Regression between variables D) Variance between variables
- 9 Median is a dimension of -----.
A) Median/Central Tendency B) Deviation C) Aggregation D) Regression
- 10 ----- is the median of a range, which divides the range into two equal parts.
A) Modulus B) Median C) Deviation D) Median
- 11 The most frequently occurring term or term value in Padmaala is ----
A) Median B) Deviation C) Median D) Multiplier
- 12 S. P. S. S. In which university the initial work on software was done
A) Chicago B) Stanford C) Delhi D) Mumbai

- 13 is the six stage of scientific method.
A) Formulation of Problem B) Research Design C) Data Collection D) Report Writing
- 14 is the arrangement of conditions for collection and analysis of data in a manner that aims to combine relevance to the research purpose with economy in procedure.
A) Observation B) Research Design C) Hypothesis D) All of the Above
- 15 What is the significance of the concept in social research?
A) Helping to understand the problem B) To check the available tool C) Explain the logic of the information D) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) . 15

- 1 Utility of Social Research
- 2 Meaning of Sampling Method
- 3 Advantages of interview technique
- 4 Merits of Mean

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) . 15

- 1 Characteristics of Scientific Method
- 2 Meaning of Hypothesis
- 3 Characteristics of case study
- 4 Basis of classification of facts

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two). 15

- 1 Explain the Quantitative methods and Qualitative methods
 - 2 Explain the content of report writing.
-

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 गृहीतकाची वैशिष्ट्ये आहेत.
अ) निरीक्षण ब) फसवेगिरी क) स्पष्टता व सिध्दांताशी संबंधित ड) यापैकीनाही
- 2 अभ्यास विषयातील घटनांचे संभाव्य स्पष्टीकरणे
अ) गृहीतक ब) सिद्धांत क) तथ्य ड) निरीक्षण
- 3 समग्रातून प्रत्येक एककाचा नमुन्यात समावेश होण्याची संभाव्यता सांगता येत नसेल तर त्यास पद्धती म्हणतात.
अ) संभाव्यता नमुना निवड ब) गैरसंभाव्यता नमुना निवड क) सरळ यादृच्छिक नमुना निवड ड) स्तरित यादृच्छिक नमुना निवड
- 4 नमुना निवड पद्धतीची सुरुवात व्या शतकात झाली.
अ) १८ व्या ब) १७ व्या क) १९ व्या ड) २० व्या
- 5 एकाच घटकाचा सूक्ष्म व सखोल अभ्यास.....या पद्धतीत केला जातो.
अ) मुलाखत ब) निरीक्षण क) व्यष्टीअध्ययन ड) अनुसूची
- 6 खालील पैकी कोणती संज्ञा ----- तथ्याचे उत्तम वर्णन करते की जे मुळात वेगळ्या व्यक्तीद्वारे भिन्न हेतूने पूर्वीच्या वेळी संग्रहित केलेले असते?
अ) प्राथमिक तथ्य ब) दुय्यम तथ्य क) प्रायोगिक तथ्य ड) क्षेत्र नोंदी
- 7 मुक्त प्रश्न प्रामुख्याने ----- तथ्य प्रदान करतात.
अ) पृष्ठीकरणात्मक तथ्य ब) गुणात्मक तथ्य क) भविष्यवाणी करणारे तथ्य ड) वरीलपैकी नाही
- 8 सहसंबंध विश्लेषणाची मुख्य विशेषता काय आहे?
अ) चल मध्ये सहसंबंध ब) चलांमधील फरक क) चलांमधील प्रतिगमन ड) चलांमधील फरक
- 9 मध्य हे ----- चे एक परिमाण आहे.
अ) मध्यवर्ती/केद्रीय प्रवृत्ती ब) विचलन क) एकत्रीकरण ड) प्रतिगमन
- 10 ----- हे एखादया श्रेणीचे मध्यपद असते, जे पद श्रेणीला बरोबर दोन भागांमध्ये विभाजित करते.
अ) बहुलक ब) मध्यांक क) विचलन ड) मध्य
- 11 पदमालेत सर्वाधिक वेळा येणारे पद किंवा पदमूल्य म्हणजे ----- होय.
अ) मध्यांक ब) विचलन क) मध्य ड) बहुलक
- 12 एस. पी. एस. एस. सॉफ्टवेअरचे प्रारंभीचे काम कोणत्या विद्यापीठात झा
अ) शिकागो ब) स्टॅन्फोर्ड क) दिल्ली ड) मुंबई
- 13ही वैज्ञानिक पद्धतीचा सहावी पायरी आहे.
अ) समस्यासूत्रण ब) संशोधन आराखडा क) तथ्यसंकलन ड) अहवाल लेखन

14 संशोधनाच्या उद्दिष्टाच्या पूर्ततेसाठी निष्कर्षाची संबंधता आणि संशोधन कार्यातील मितव्यय यांची सांगड घालता येण्याच्या दृष्टीने त्यांचे संकलन आणि विश्लेषण करण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या अटींची नियोजित व्यवस्था म्हणजेच.....होय.

अ) निरीक्षण ब) संशोधन आराखडा क) गृहितके ड) यापैकी सर्व

15 सामाजिक संशोधनातील संकल्पनेतील महत्त्व काय ?

अ) समस्येच्या आकलनास मदत करणे ब) उपलब्ध साधनाची तपासणी करणे क) माहितीतील तर्कसंगती स्पष्ट करणे ड) यापैकी नाही

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सामाजिक संशोधनाची उपयुक्तता/महत्त्व
- 2 नमुना निवड पद्धतीचा अर्थ
- 3 मुलाखत तंत्राचे फायदे
- 4 मध्याचे गुण

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 वैज्ञानिक पद्धतीची वैशिष्ट्ये
- 2 गृहीतकृत्याचा अर्थ
- 3 व्यष्टी अध्ययनाची वैशिष्ट्ये
- 4 तथ्यांच्या वर्गीकरणाचे आधार

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 संख्यात्मक पद्धती आणि गुणात्मक पद्धती स्पष्ट करा
- 2 अहवाल लेखनाचा आशय विशद करा.

Model Answer Paper

MA (Sociology) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023

Sociology (Compulsory) Paper-I

RMSOC12101: Research Methodology in Sociology

Day and Date: Thursday, 21/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 गृहीतकाची वैशिष्ट्ये आहेत.

अ) निरीक्षण ब) फसवेगिरी क) स्पष्टता व सिद्धांताशी संबंधित ड) यापैकी नाही

Option 3

2 अभ्यास विषयातील घटनांचे संभाव्य स्पष्टीकरणे

अ) गृहीतक ब) सिद्धांत क) तथ्य ड) निरीक्षण

Option 1

3 समग्रातून प्रत्येक एककाचा नमुन्यात समावेश होण्याची संभाव्यता सांगता येत नसेल तर त्यास पद्धती म्हणतात.

अ) संभाव्यता नमुना निवड ब) गैरसंभाव्यता नमुना निवड क) सरळ यादृच्छिक नमुना निवड ड) स्तरित यादृच्छिक नमुना निवड

Option 2

4 नमुना निवड पद्धतीची सुरुवात व्या शतकात झाली.

अ) १८ व्या ब) १७ व्या क) १९ व्या ड) २० व्या

Option 3

5 एकाच घटकाचा सूक्ष्म व सखोल अभ्यास.....या पद्धतीत केला जातो.

अ) मुलाखत ब) निरीक्षण क) व्यष्टीअध्ययन ड) अनुसूची

Option 3

6 खालील पैकी कोणती संज्ञा ----- तथ्याचे उत्तम वर्णन करते की जे मुळात वेगळ्या व्यक्तीद्वारे भिन्न हेतूने पूर्वीच्या वेळी संग्रहित केलेले असते?

अ) प्राथमिक तथ्य ब) दुय्यम तथ्य क) प्रायोगिक तथ्य ड) क्षेत्र नोंदी

Option 2

7 मुक्त प्रश्न प्रामुख्याने ----- तथ्य प्रदान करतात.

अ) पृष्ठीकरणात्मक तथ्य ब) गुणात्मक तथ्य क) भविष्यवाणी करणारे तथ्य ड) वरीलपैकी नाही

Option 2

8 सहसंबंध विश्लेषणाची मुख्य विशेषता काय आहे?

अ) चल मध्ये सहसंबंध ब) चलांमधील फरक क) चलांमधील प्रतिगमन ड) चलांमधील फरक

Option 1

9 मध्य हे ----- चे एक परिमाण आहे.

अ) मध्यवर्ती/केन्द्रीय प्रवृत्ती ब) विचलन क) एकत्रीकरण ड) प्रतिगमन

Option 1

10 ----- हे एखादया श्रेणीचे मध्यपद असते, जे पद श्रेणीला बरोबर दोन भागांमध्ये विभाजित करते.

अ) बहुलक ब) मध्यांक क) विचलन ड) मध्य

Option 2

11 पदमालेत सर्वाधिक वेळा येणारे पद किंवा पदमूल्य म्हणजे ----- होय.

अ) मध्यांक ब) विचलन क) मध्य ड) बहुलक

Option 4

12 एस. पी. एस. एस. सॉफ्टवेअरचे प्रारंभीचे काम कोणत्या विद्यापीठात झा

अ) शिकागो ब) स्टॅन्डेफोर्ड क) दिल्ली ड) मुंबई

Option 2

13ही वैज्ञानिक पद्धतीचा सहावी पायरी आहे.

अ) समस्यासूत्रण ब) संशोधन आराखडा क) तथ्यसंकलन ड) अहवाल लेखन

Option 3

14 संशोधनाच्याउद्दिष्टाच्यापूर्ततेसाठीनिष्कर्षाची संबंधता आणि संशोधन कार्यातील मितव्यय यांची सांगड घालता येण्याच्या दृष्टीने त्यांचे संकलन आणि विश्लेषण करण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या अटींची नियोजित व्यवस्था म्हणजेच.....होय.

अ) निरीक्षण ब) संशोधन आराखडा क) गृहितके ड) यापैकीसर्व

Option 2

15 सामाजिक संशोधनातील संकल्पनेतील महत्त्व काय ?

अ) समस्येच्या आकलनास मदत करणे ब) उपलब्ध साधनाची तपासणी करणे क) माहितीतील तर्कसंगती स्पष्ट करणे ड) यापैकीनाही

Option 1

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सामाजिक संशोधनाची उपयुक्तता/महत्त्व

Ans:

2 नमुना निवड पद्धतीचा अर्थ

Ans:

3 मुलाखत तंत्राचे फायदे

Ans:

4 मध्याचे गुण

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 वैज्ञानिक पद्धतीची वैशिष्टे

Ans:

2 गृहीतकृत्याचा अर्थ

Ans:

3 व्यष्टी अध्ययनाची वैशिष्टे

Ans:

4 तथ्यांच्या वर्गीकरणाचे आधार

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 संख्यात्मक पद्धती आणि गुणात्मक पद्धती स्पष्ट करा

Ans:

2 अहवाल लेखनाचा आशय विशद करा.

Ans:
